

‘Lommerrijk Leeuwarden wacht gouden toekomst’

TIM FIERANT

LEEUWARDEN De argusvlinder, de spotvogel en stinzenflora zover het oog reikt: de biodiversiteit in Leeuwarden kan veel beter, vindt landschapsarchitect Peter de Ruyter. Hij schetste op verzoek van de gemeente een kijkje in de groene(re) toekomst.

Bosk, de wandelende bomen-parade die in 2022 door de stad schuifelde, liet Leeuwarden zien wat een groenere stad te bieden heeft. „Bosk heeft ons aangezet om meer met vergroening te gaan doen”, zegt Sas Terpstra, die bij de gemeente medeverantwoordelijk is voor de inrichting van buitenruimte.

Leeuwarden liet De Ruyter een doorkijkje naar de toekomst maken, samen met de ecologen van bureau Altenburg en Wymenga. ‘Hoe de natuur en het landschap van Leeuwarden er in 2050 uit zouden kunnen zien. Vrijdenkend, los van praktische belemmeringen.’

Vooraf op de bedrijventerreinen rond de stad valt enorm veel te winnen, zegt De Ruyter. Dat zijn nu nog te vaak „desolate gebieden”. Terwijl er veel te winnen valt als er wadi’s

aangelegd worden voor waterberging, daken bedekt worden met zonnepanelen en er meer fruitbomen geplant worden. Het buitengebied wordt zo beter met de stad verbonden, aldus de landschapsarchitect.

Leeuwarden heeft volgens De Ruyter een bijzondere positie. De gemeente omvat meerdere landschapstypen: het stedelijke gebied van de stad zelf, het Natura 2000-gebied van de Alde Feanen en het dunbevolkte agrarische buitengebied.

De nieuwe natuurvisie onderscheidt vijf landschappen, hoe deze er in 2050 uit zouden kunnen zien en welke soortenrijkdom dat kan opleveren. Voor het gehele buitengebied geldt inmiddels de bekende riedel van een hoger grondwaterpeil, minder maaaien en meer soorten groen.

Dat is vooral goed voor weidevogels en waterberging. Het zou in de Greidhoeke ten zuidwesten van de stad weleens kunnen leiden tot een opleving van de argusvlinder, die nu steeds minder wordt gezien.

In de dorpen rond de stad zouden veel meer stinzenplanten, parken, fruitbomen en wadi’s moeten komen volgens de natuurvisie. Daarmee wordt de natuur in het buitengebied versterkt, is de gedachte.

De stad zelf is volgens de natuurvisie een landschap op zich. Natuurinclusief bouwen moet de norm worden: doordat huizen in de stad steeds beter geïsoleerd zijn, worden vleermuizen, mussen en zwaluwen verdreven. Voor deze soorten moeten ‘ruime verblijfplaatsen’ komen in de stad en op industrieterreinen. Minder felle verlichting rond de grachten kan vleermuizen ook helpen.

In de Alde Feanen, de Groote Wielen en de Groene Ster kan vernatting bijdragen aan het verminderen van bodemdaling en het beperken van de CO₂-uitstoot. Daarmee wordt de natuur, de biodiversiteit en de natuurrijke landbouw versterkt. Nattere veenweidegraslanden ondersteunen bovendien omliggende weidevogelgebieden.

Zoals onder andere de veelbesproken Hounspolder, vlak bij de plek waar Leeuwarden een nieuwe woon-

wijk gaat bouwen: ‘Voor natuurparels dicht tegen de stad aan, zoals de Hounspolder, is extra zorg nodig om kwaliteiten ook voor de langere termijn te borgen.’

Sloten, vaarten en voormalige krekens rond de stad worden in de visie als belangrijke dragers van biodiversiteit bestempeld. Die moeten beschermd en waar mogelijk uitgebreid worden. Zo zou de kade van de Swette aan één kant opgeschoven kunnen worden, waarmee meer ruimte komt voor paaiende vissen, overwinterende watervogels en moerasnatuur.

Ijsbanen in de dorpen, waarop steeds minder geschaatst kan worden, kunnen ook een sleutelrol spelen in de toename van natuur rond de stad. Ze kunnen water opslaan en door ze goed te beheren en minder te maaaien kunnen ze ‘hotspots voor biodiversiteit’ worden. „We zijn altijd kampioen water afvoeren geweest”, zei De Ruyter tijdens de presentatie van de visie, „en nu moeten we kampioen water vasthouden worden.”

Over de manier waarop Leeuwarden in 2050 daadwerkelijk de groene idylle kan worden die in de natuurvisie wordt voorgespiegeld, komt de gemeente binnenkort met plannen en voorstellen.

‘Bosk heeft ons aangezet om meer met vergroening te gaan doen’